

Ђорђе Р. ОТАШЕВИЋ*
Институт за српски језик САНУ
Београд

Оригинални научни рад
Примљен: 4. 10. 2022.
Прихваћен: 22. 2. 2023.

ДЕАНТРОПОНИМНИ НЕОЛОГИЗМИ У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ**

У раду се даје општи преглед деантропонимних неологизама у савременом српском језику. Најчешће се срећу презимена политичара, ређе њихова имена, имена од миља или надимци. Нису ретка ни имена спортиста, музичара и глумаца. Највећи број узуалних неологизама грађен је суфиксацијом и префиксално-суфиксалном творбом. Слагање је чешће код околионалних неологизама. Сви контаминати су околионализми. Већина ових неологизама има изразито поларизоване конотације и аксиолошке компоненте – или крајње негативне или крајње позитивне.

Кључне речи: српски језик, лексика, неологизми, антропоними.

1. Увод

Од 90-их година прошлог века број нових речи које у основи имају антропоним у српском језику све је већи. Слично је и у другим словенским језицима, као и у многим несловенским (в. Благоева 2007, Ђенгеова 2010, Ђенгеова 2011: 14–19, Емчура 2017: 117–118, Жданова 2019, Замалдинов 2019, Катермина 2018, Ке 2008, Мартинцова 2003, Литвин 2013, Михалец 2018, Сдобнова 2017, Трифонова 2013 и др.). Појава ових речи условљена је ванлингвистичким чиниоцима. Оне одражавају социјалне, политичке, културне, институционалне и историјске промене у друштву.

Иако српска неогрфска лексикографија успева да попише само мали број нових речи, због чега још увек¹ немамо потпун увид у нову лексику

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

** Истраживање спроведено уз подршку Фонда за науку Републике Србије, 7750183, *Јавни дискурс у Републици Србији – PDRS / This research was supported by the Science Fund of the Republic of Serbia, #GRANT 7750183, Public Discourse in the Republic of Serbia – PDRS.*

¹ До краја 2022. године планирано је да буде објављена прва свеска *Речника нових речи* Ђ. Оташевића, Марине Николић и Весне Ђорђевић. Издавач је Институт за српски језик САНУ.

српског језика, сматрамо да грађа за наш *Речник деантропонимних неологи-зама*² пружа колико-толико верну слику коришћења деантропонимних неологизама у савременом српском дискурсу.

У српској лингвистици ова је лексика до сада била по страни.

У до сада објављеним речницима нових речи српског језика деантропонимски неологизми су малобројни.

2. ПРОДУКТИВНОСТ

Најчешће се срећу презимена политичара, ређе њихова имена, имена од миља или надимци. Нису ретка ни имена спортиста, музичара и глумаца. Међу десет особа с највећим бројем деантропонимних неологизама налази се девет политичара и један спортиста.

Александар Вучић: *антивучићев, -а, -о*³, *антивучићевка, антивучићевски* (прил.), *антивучићевски, -а, -о, антивучићевство, антивучићизам, вучићански, -а, -о, вучићаст, -а, -о, вучићгејт, Вучићград, вучићевање, вучићевати, вучићевац**, *Вучићевац, вучићевизација, вучићевка (1), вучићевка (2), Вучићево, вучићевски* (прил.), *вучићевски, -а, -о, вучићевство, вучићизам, вучићизација, Вучићија, вучићијада, Вучићијана, вучићијанац, вучићијански, -а, -о, вучићијаација, вучићист(а), Вучићистан, вучићитис, Вучићланд, Вучићландија, Вучићленд, вучићобојажљив, -а, -о, вучићоза, вучићоид, вучићоидни, -а, -о, вучићојебина, вучићократија, вучићолог, вучићологија, вучићолошки* (прил.), *вучићољуб, вучићољубац, вучићољубље, вучићоман, вучићоманија, вучићомер, вучићопоклонство, вучићоугодан, -дна, -дно, вучићофил, вучићофилија, вучићофоб, вучићофобија, вучићохулити, Вучићстан, девучићизација, контравучићевски* (прил.), *контравучићевски, -а, -о, невучићевац, невучићевски, -а, -о, послевучићевски, -а, -о, поствучићевски, -а, -о, превучићевски, -а, -о, предвучићевски, -а, -о, провучићевски* (прил.), *провучићевски, -а, -о, противвучићевски, -а, -о, Супервучић (71).*

Владимир Путин: *антипутинизам, антипутинист(а), антипутиновац, антипутиновка, антипутиновски, антипутиновски* (прил.), *антипутински, антипутински* (прил.), *депутинизација, депутиновати, постпутинизам, постпутиновски, пропутиновац, пропутиновски, пропутиновски* (прил.), *пропутински, пропутиновски* (прил.), *противпутиновски, Путведев, путинац, путинаш, путинизам, путинизација, Путинија, путинијада, путинијанац, путинијанка, путинист(а), Путинистан, путинитис, Путинка, путинка (1), путинка (2), Путинланд, Путинландија, Путинленд, путиновање, путиновати, путиновац, Путиновка, путиновка (1), путиновка (2), путиновски, путиновски* (прил.), *путиноид, путиноидни, -а, -о, путинократија, путинолик,*

² Мали део те грађе обрађен је у три до сада објављена наставка *Речника деантропонимних неологизама* (Оташевић 2021а, Оташевић 2021б, Оташевић 2022б). Због специфичности овог речника део прикупљене грађе неће бити обрађен. Деантропонимни неологизми с неразвијеним творбеним гнездом нису обрађивани.

³ Ради уштеде простора илустративни примери (цитати) се не наводе. Илустративни примери за творбено гнездо с мотивном речју *Вучић* наведени су у Оташевић 2020.

-а, -о, путинолог, путинологија, путинољуб, путинољубац, путинољубље, путиноман, путиноманија, путиномрзац, путинофаг, путинофил, путинофилија, путинофилка, путинофилски, -а, -о, путинофилски (прил.), путинофоб, путинофобија, путински, -а, -о, путински (прил.), путинче, путинчић, Путлер, Суперпутин (70).

Слободан Милошевић: антимилошевићевац, антимилошевићевизам, антимилошевићевски, антимилошевићевски (прил.), антимилошевићевство, антимилошевићизам, антимилошевићиста, антислобизам, антислобист(а), демилошевићизација, милошевићевац, милошевићевизам, милошевићевизација, милошевићевка, милошевићевски, милошевићевски (прил.), милошевићевство, милошевићенизиран, милошевићизам, милошевићизација, милошевићјански, милошевићиста, милошевићоид, милошевићократија, младомилошевићевац, промилошевићевац, промилошевићевски, промилошевићевски (прил.), промилошевићки, промилошевићки (прил.), Слобеликс, слобизам, слобијада, слобинатор, слобинац, слобиста, слобистички, слобистички (прил.), слобисткиња, слобобранитељ, слобовац, слобовизија, слобовски, слобовитина, слободанитина, слобоид, слобократија, слобољуб, слобољубац, слобољубље, слобољупски, слобомрзац, слобомрзитељ, Слобославија, слоботомија, слобофил, слобофилија, слобофиличан, слобофилски, слобофоб, слобофобија (61).

Према броју неологизама следе Доналд Трамп (60), Мило Ђукановић (40), Војислав Шешељ (28), Драган Ђилас⁴ (27), Новак Ђоковић (26), Зоран Ђинђић (18) и Џорџ Вокер Буш (14).

Већина деантропонимних неологизама везаних уз одређену особу има само једну мотивну реч. Сви неологизми везани за Александра Вучића, Владимира Путина, Доналда Трампа, Војислава Шешеља имају само једну мотивну реч – *Вучић*, *Путин*, *Трамп*, *Шешељ*. По правилу, мотивна реч је презиме особе. Две мотивне речи имају Ђорђе Балашевић (*Балашевић* и *Ђоле*), Мило Ђукановић (*Мило*, *Ђукановић*), Слободан Милошевић (*Милошевић*, *Слоба*), Драган Ђилас (*Ђилас*, *Ђики*), Осама бин Ладен (*бин Ладен*, *Осама*), Дритан Абазовић (*Дритан*, *Абазовић*). Једина особа која има три мотивне речи у грађи за наш *Речник деантропонимних неологизама* јесте Новак Ђоковић – *Ђоковић*, *Новак*, *Ђоле*.

Интересантно је упоредити ко су и шта су људи чије је име мотивна реч ових неологизама у различитим периодима.

У нашој грађи за речнике нових и незабележених речи, коју на различите начине прикупљамо од 1984. до данас, у периоду од 1984. до 1989. године број нађених деантропонимних неологизама није велики. У основи четрдесет седам нових и незабележених речи из тог периода налазе се имена двадесет шест особа. Пет особа се бавило политиком, а двадесет једна нечим другим: Алберт Ајнштајн (*ајнштајновски*, -а, -о, *ајнштајновски* прил.), Луј Алтисер (*алтисеровски*, -а, -о), Џон Апдајк (*апдајковски* прил.), Роман Барт

⁴ Списак неологизама и илустративни примери за творбено гнездо с мотивном речју *Ђилас* наведени су у Оташевић 2020.

(*бартовски*, -а, -о, *бартовски* прил.), Михаил Бахтин (*бахтиновски*, -а, -о), Јосип Броз Тито (*брозист/а/*, *брозистички*, -а, -о, *броносталгичар*, *броносталгичарски*, -а, -о, *посттитовски*, -а, -о, *титоизам*, *титоист/а/*, *титоистички*, -а, -о, *титоистички* прил.), Михаил Горбачов (*горбачовљевски*, -а, -о, *горбиманија*), Јохан Гутенберг (*гутенберговски*, -а, -о), Шарл де Гол (*деголизам*, *деголист*, *деголистички*, -а, -о), Ђорђо де Кирико (*декириковски*, -а, -о), маркиз де Сад (*десадовски*, -а, -о), Рене Декарт (*декартовски*, -а, -о, *декартовски* прил.), Волт Дизни (*дизнијевски*, -а, -о, *дизнијевски* прил.), Чарлс Дикенс (*дикенсовски*, -а, -о), Емил Диркем (*диркемовски*, -а, -о, *диркемовски* прил.), Карл Густав Јунг (*јунговац*), Ал Капоне (*алкапонеовски*, -а, -о), Франц Кафка (*кафкијански*, -а, -о, *кафкијански* прил., *кафкински*, -а, -о), Хенри Мур (*хенримуровски*, -а, -о), Фридрих Ниче (*ничеовски*, -а, -о), Бранислав Нушић (*нушићевски*, -а, -о), Роналд Реган (*регановац*, *реганизам*), Ерне Рубик (*Рубикова коцка*), Сандин Аугусто Сесар (*сандинист*, *сандинистички*, -а, -о, *сандинисткиња*), Џон Стетсон (*стетсон*), Алфред Хичкок (*хичкоковски*, -а, -о).

У *Речнику нових речи* Ивана Клајна (Клајн 1993) налази се осам деантропонимних неологизама, а мотивне речи су имена четири особе: Јосип Броз Тито (*титоистички*, *титоизам*, *титоист*), Леви Штраус (*левиске*, *левисице*), Џон Стетсон (*стетсон*) и Твиги (*твигица*). Од ове четири особе само је једна била политичар, док остале три нису имале везе с политиком.

Деведесетих година прошлог века развој вишестранацја, распад Југославије и рат на њеном тлу допринели су да се политичари све чешће јављају као мотивне речи. У данашњем српском дискурсу међу деантропонимним неологизмима политичари су у већини.

3. Творба

Највећи број деантропонимних неологизама творен је афиксацијом. Сложенице и полусложенице срећу се ређе.

Чешћи префикси:

анти-: *антибајденовски*, -а, -о, *антиберлусконијевски*, -а, -о, *антидачићевски*, -а, -о, *антимакроновски*, -а, -о, *антимеркеловац*, *антимилошевићевац*, *антиобамист(а)*, *антитуђмановски*, -а, -о...

пост-: *постђинђићевство*, *постђукановићевски*, -а, -о, *постклинтоновски*, -а, -о, *постмеркеловски*, -а, -о, *постмиловски*, -а, -о, *постпутинизам*, *постпутиновски*, -а, -о, *посттрампизам*, *посттрампизански*, -а, -о...

про-: *провучићевски* (прил.), *провучићевски*, -а, -о, *прођиласовски*, -а, -о, *прођинђићевски*, -а, -о, *прођоковићевски*, -а, -о, *промилошевићевац*, *промилошевићевски* (прил.), *пронадаловски* (прил.)

Чешћи суфикси:

-ац: *абдићевац*, *антивулиновац*, *антиђукановићевац*, *антонићевац*, *берлусконијевац*, *берчековац*, *бећковићевац*, *биладеновац*, *вукладиновићевац*, *вучелићевац*, *дачићевац*, *драшковићевац*, *дритановац*, *ердогановац*, *јермићевац*, *меркеловац*, *надаловац*, *федерероввац*, *чедићевац*, *шешелевац*, *шорошевац*

-ски: абазовићевски, -а, -о, антиблеровски (прил.), антидацићевски, антидрашковићевски, берлусконијевски (прил.), берчеховски, -а, -о, бреговићевски (прил.), вукадиновићевски, -а, -о, вулиновски, -а, -о, дачићевски, -а, -о, дритановски (прил.), ердогановски, -а, -о, ердогановски (прил.), изетбеговићевски, -а, -о

-изам: антибуизам, антимилошевићевизам, антимилошевићизам, антислобизам, берлусконизам, бреговићизам, вулинизам, вучелићизам, дачићизам, драшковићизам, ђинђићизам, ђинђићевизам, коштуничизам, милошевићевизам, постутинизам, посттрампизам, протрампизам, путинизам, слобизам

-изација: арканизација, блеризација, вулинизација, вучићевизација, вучићизација, дачићизација, девучићизација, демилошевићизација, детадићизација, ђиласизација, милошевићевизација, милошевићизација, путинизација, тадићизација

-ка: антипутиновка, антитрамповка, булатовићка, вулиновка, вучићевка, дачићевка, динкићевка, ђиласовка, јеремићевка, милошевићевка, путинка, путиновка, путинофилка, тадићевка, трамповка, федереровка, шешељевка

-ијада: бајденијада, бреговићјада, вулинијада, вучићјада, дачићјада, ђиласијада, ђинђијада, јеремићјада, меркелјада, путинијада, слобијада, сорошијада, тадићјада, трампијада

-ист(а): антимилошевићиста, антипутинист(а), антислобист(а), антитрампиист(а), бинладениста, вулиниста, вучићист(а), јељцинист(а), путинист(а), слобиста, трампист(а), чединиста

-оид⁵: бајденоид, вулиноид, вучићоид, додикоид, ђиласоид, клинтоноид, милоид, милошевићоид, путиноид, слобоид, трампоид, чедоид, шешељоид

Сложенице и полусложенице срећу се чешће код оказионалних неологизама (оказионализма) него код узуалних неологизама.

Чешћи суфиксоиди:

-кратија: вучићократија, ђиласократија, милократија, милошевићократија, путинократија, слобократија, трампократија

-фил: бајденофил, блерофил, вучићофил, клинтонофил, макронофил, милофил, новакофил, нолефил, обамофил, путинофил, слобофил, трампофил

-филија: вучићофилија, меркелофилија, милофилија, обамофилија, путинофилија, слобофилија, трампофилија

-фоб: вучићофоб, нолефоб, путинофоб, слобофоб, трампофоб, федерерофоб

-фобија: вучићофобија, ђиласофобија, ердоганофобија, новакофобија, нолетофобија, путинофобија, слобофобија, трампофобија

-логија: бушологија, вучићологија, ђиласологија, обамологија, путинологија, тадићологија, трампологија.

Већина оказионалних неологизама грађена је контаминацијом. Бројније су линеарне него нелинеарне деантропонимне сливенице. Код линеарних сливеница конститутивни елементи су сукцесивни, уз могуће преклапање, док се код нелинеарних сливеница једна реч „улива” у другу, уз обавезну звучну сличност улазних компонената и сливенице⁶.

⁵ Стјепан Бабић (1986: 323–324) елемент *-(о)ид* сврстава у суфиксоиде, што је такође могуће јер се значење наведених деантропонимних неологизама разликује од значења типичног за суфикс *-оид* (в. Клајн 2002: 159 и др.).

⁶ в. Оташевић 2022а: 145–152.

Најчешћи модели⁷ линеарних сливеница:

аб + г: трампокалипса < *Трамп* + *апокалипса*, Тачић < *Тачи* + *Дачић*, Шешељуга < *Шешељ* + *Пепељуга*, Чедагогија < *Чеда* + *демагогија*, Чедај < *Чеда* + *Џедај*, Пиксиленд < *Пикси* + *диксиленд*⁸

а + вг: Ђоковид < *Ђоковић* + *ковид*, Аливучић⁹ < *Алигруд*ић + *Вучић*, Карлеушће < *Карлеуша* + *ушће*, Митрогол < *Митровић* + *гол*

а + г: Ђитлер < *Ђики* + *Хитлер*, Торис < *Тома* + *Борис*, Мафилохије < *мафија* + *Амфилохије*, алимпијада < *Алимп*ић + *олимпијада*, Чедерер < *Чеда* + *Федерер*, Пленкошенко < *Пленковић* + *Лукашенко*

аб + вг: Ђиласинопен < *Ђилас* + *синопен*, додиконостас < *Додик* + *иконостас*, Палмариника < *Палма* + *Мариника*, слоботомија < *Слобо* + *лоботомија*.

Линеране сливенице могу бити с преклапањем, без преклапања и са спојним вокалом. Међу деантропонимним сливеницама у грађи за *Речник деантропонимних неологизама* није било ниједног примера са спојним вокалом, а не наводе се ни у нашој лингвистичкој литератури.

Нелинеарне сливенице су малобројне па се не могу издвајати најчешћи модели јер је број забележених примера мало већи од броја модела који се међу њима срећу¹⁰:

(Маја) Гнојковић < *гној* λ¹¹ *Гојковић*
 Злукорлић < *зло* λ *Зукорлић*
 Милокрад < *краде* λ *Милорад*
 (Александар) Образовић < *Образ* λ *Обрадовић*
 (Александар) Вутрин < *вутра* λ *Вулин*
 (Фахрета) Јахтић < *јахта* λ *Јахић*
 Удворичић < *удворица* λ *Удовичић*
 легијално < *Легија* λ *легално*

4. Значења

Највећи број деантропонимних неологизама у савременом српском дискурсу има значење „присталица нечијих политичких, верских и других ставова, особа којој се нечији ставови свиђају, који јој изгледају тачни и уверљиви, особа која подржава нечију политику” (*антонићевац*, *вучићевац*, *трамповец*, *трамписта*, *шешељевац*). Феминативи се јављају веома често¹² (*вучићевка*, *трамповка*). Ово значење карактеристично је за неологизме чија

⁷ Делови компонената које улазе у састав сливенице дати су курзивом, а фонеме/слова који се преклапају подвучени су. Почетни део прве улазне речи представљен је словом *a*, а завршни део словом *b*. Почетни део друге улазне речи представљен је словом *v*, а завршни део словом *z*. Цела прва реч представљена је словима *ab*, цела друга реч представљена је словима *vg*.

⁸ Оказионализам *Пиксиленд* у наведеном значењу преузет је из Бугарски 2021. У грађи за *Речник деантропонимних неологизама* налази се оказионализам *Пиксиленд* који није сливеница (*Пикси* + *ленд*).

⁹ Оказионални неологизам *Аливучић* не налази се у грађи за *Речник деантропонимних неологизама*. Преузели смо га из Лалић-Крстин 2014.

¹⁰ У Оташевић 2022а наводи се осамнаест модела по којима су грађене нелинеарне сливенице, а нису сви модели наведени јер их у грађи за овај рад, која је специфична и врло ограничена, није било.

¹¹ Знак λ користимо за означавање уливања једне речи у другу.

¹² О продуктивности и фреквентности феминатива у најновијим неологизмима в. Оташевић 2019.

је мотивна основа име¹³ неког политичара или особе која се бави политиком. Бројни су неологизми с истим суфиксима и значењем „особа која веома воли нечије стваралаштво (музику, поезију, прозу, глуму, сликарство...), која је његов/њен обожавацац” (*балашевићевац, ђолетовац, бећковићевац*), односно „особа која је ватрени навијач неког спортисте, која је његов обожавацац” (*нолетовац, новаковац, ђоковићевац, надаловац, федереровац*). Поред присталица готово сви значајнији или познатији политичари имају и противнике своје политике (*антибушиста, антивучићевац, антивулиновац, антимилошевићевац, антипутиниста, антипутиновац, антитрампица, антитрамповац*). Код деантропонимних неологизма с именом спортисте или музичара у основи ово значење се јавља неупоредиво ређе.

Веома се често срећу придеви са значењем „који је карактеристичан за неку особу, за њено стваралаштво (музику, поезију, прозу, глуму, сликарство...), политику, ставове, за посао који обавља, који се односи на неку особу, на њено стваралаштво, политику, ставове, на посао који обавља” (*берглусконијевацки, -а, -о, берчековски, -а, -о, ђинђићевацки, -а, -о, јокићевацки, -а, -о*). Типично значење придева с префиксом *анти-* је „који се противи политици неке особе, који је критикује, који се односи на противнике ове политике” (*антибушовски, -а, -о, антидачићевацки, -а, -о, антидрашковићевацки, -а, -о, антиђукановићевацки, антимиловски, -а, -о*).

Уобичајено значење прилога је „на начин карактеристичан за неку особу, попут неке особе, на начин карактеристичан за нечије стваралаштво (музику, поезију, прозу, глуму, сликарство...), политику, ставове, за посао који обавља” (*балашевићевацки, бинладеновацки*). Прилози с префиксом *анти-* најчешће имају значење „на начин карактеристичан за противнике политике неке особе” (*антибушовски, антиђукановићевацки, антимилошевићевацки, антитрамповски*).

Именице са суфиксом *-ство* обично имају значење „свеукупност политичких ставова неког политичара и начин обављања премијерских, председничких или других политичких послова карактеристичан за њега” (*вучићевацство, милошевићевацство, шешељевацство*). Ретко се јавља и значење „исказивање, испољавање подршке свеукупности политичких ставова неког политичара и начину обављања премијерских, председничких или других политичких послова карактеристичним за њега” („Toliko o mom „ljotićeвstvu”. Što se tiče „vučićeвstva”, ono je stav i steg gospodina Nebojše Bakareca, kao što je to do juče bilo „DSS”-ovstvo, a sutra će biti ko zna šta”, vladimirdimitrijevic.com, 17. 2. 2020).

Међу околиналним неологизмима често је значење државе (*Вучићија, Вучићланд, Вучићландија, Вучићленд, Вучићистан, Вучићстан, Ђиласланд, Ђиласленд, Милоландија, Палмаленд, Путинија, Путинланд, Путинландија, Путинленд, Шешељија, Шешељистан*¹⁴), ређе града (*Вучићевац, Вучићево, Ђиластаун*).

¹³ Под *именом* овде подразумевамо презиме, име, име од миља и надимак.

¹⁴ Разлике у значењима међу овим деантропонимним околиналним овде се не наводе због уштеде простора.

Деантропонимни неологизми у савременом српском језику имају још шездесетак других значења.

5. Закључак

Судећи према грађи за *Речник деантропонимних неологизама*, Србе данас највише интересује политика, затим спорт и музика.

Највећи број узуалних неологизама грађен је суфиксацијом (*антонићевац*, *путинизација*) и префиксално-суфиксалном творбом (*посттрампизам*, *антибушизам*). Слагање је чешће код околионалних неологизама (*Палмаленд*, *Биластаун*). Сви контаминати су околионализми (*Ѕитлер*, *Чедагозија*).

Већина деантропонимних неологизама у савременом дискурсу има изразито поларизоване конотације и аксиолошке компоненте – или крајње негативне или крајње позитивне.

Врло је вероватно да ће се многа овде наведена творбена гнезда попуњавати новим неологизмима, као и да ће појавити мноштво нових творбених основа. Сматрамо да продуктивност и фреквентност деантропонимних неологизама у савременом српском дискурсу није у складу с врло малом пажњом која им је у српској лингвистици до сада посвећивана.

ЛИТЕРАТУРА

- Бабић 1986:** Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku : Nacrt za gramatiku*, Zagreb: JAZU.
- Благоева 2007:** Диана Благоева, Деантропонимни съществителни в най-новата българската лексика, у: *Научни приноси в памет на професор Константин Попов. Материали от Научната конференция „100 години от рождението на проф. К. Попов”*, София, 29-30 ноември 2007 г. Велико Търново: Знак '94, 71–80.
- Бугарски 2021:** Ranko Bugarski, *Saga o ćirilici. Ogledi o jeziku i nacionalizmu*, Beograd: Biblioteka XX vek.
- Виданов 2014:** Е. Ю. Виданов, Семантический и деривационный потенциал ключевых слов эпохи, или страсти по олимпиаде, *Уральский филологический вестник. Серия: Психолингвистика в образовании*, № 2, Екатеринбург, 85–91.
- Дјенгеова 2010:** Zuzana Děngeová, *Nové lexikální jednotky motivované jmény českých politiků*, *Bohemistika*, № 3, Praha, 167–186.
- Дјенгеова 2011:** Zuzana Děngeová, *Nové lexikální jevy v politické publicistice (New lexical units in political publicism)*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka. <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download> [датум приступа: 11. 3. 2020]

- Емчура 2017:** Наталија Емчура, „Неологизми в чешькй суспльнo-політичнй лексичй: клькисні і якисні характеристики, *Мова і суспльство*, № 8, 113–119.
- Жданова 2019:** Е. А. Жданова, „Словообразовательные неологизмы рубежа XX–XXI веков, созданные на базе имен собственных, у: Н.А. Воскресенская (ред.), *Языки и культуры: функционально-коммуникативный и лингвопрагматический аспекты: Сборник статей по материалам международной научно-практической конференции, посвященной памяти С.Г. Стерлигова, Нижний Новгород, 26–27 апреля 2019 года*. Нижний Новгород: Нижегородский госуниверситет им. Н.И. Лобачевского, 43–47.
- Замальдинов 2019:** Владислав Евгеньевич Замальдинов, „Новообразования как источник пополнения спортивного антропонимикона”. *Знак : проблемное поле медиаобразования*, № 1 (31), стр. 166–170. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/novoobrazovaniya-kak-istochnik-popolneniya-sportivnogo-antropnimikona> [датуm приступа: 08.03.2020].
- Ильасова 2014:** С. В. Ильасова, Ключевые слова-маркеры эпохи как объект языковой игры (на материале языка российских СМИ), *Грани познания*, № 1, Волгоград, 60–62.
- Катермина 2018:** Вероника Викторовна Катермина, Имя собственное в различных типах дискурса (на материале английских неологизмов), *Вестник Северного (Арктического) федерального университета, Гуманитарные и социальные науки*, № 3, Архангельск, 83–89.
- Ке 2008:** Ян Ке, Окказионализмы, образованные на основе собственных имен, и их лингвокультурная ценность, *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, Тамбов: Грамота, 1 (1): в 2-х ч. Ч. II. 166–168.
- Клајн 2002:** Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику : Први део : Слагање и префиксација*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Матица српска – Институт за српски језик САНУ.
- Лалић Крстин 2014:** Gordana Lalić-Krstin, Upotreba slivenica u srpskom političkom diskursu, у: *Језици и културе у времену и простору IV/2 : Тематски зборник*, Нови Сад: Филозофски факултет, 355–366.
- Литвин 2013:** О. В. Литвин, Имя собственное как производящая база неологизмов (на материале текстов СМИ), *Мова*, № 19, 131–134.
- Мартинцова 2003:** Olga Martincová, Propria v neologické slovtvorbě. у: А. Rangelova, Z. Tichá (red.), *Dynamika a inovace v češtině a bulharštině (90. léta 20. století)*, Sborník příspěvků, Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 19–25.
- Михалец 2018:** Vít Michalec, Depropriální neologismy tvořené z příjmení, у: Диана Благоева, Сия Колковска, Михаела Лишкова (ред.), *Проблеми на неологията в славянските езици*, София: Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин”, 153–162. https://ziladoc.com/download/depripralni-neologismy-tvoene-z-prijmeni_pdf [Датуm приступа: 5.3.2020].

- Оташевић 2008а:** Ђорђе Оташевић, *Нове речи и значења у савременом стандардном српском језику : Лингвистички аспект*, Београд: Алма.
- Оташевић 2019:** Ђорђе Оташевић, Семантичке дефиниције нових феминизма, *Новоречје : научно-популарни неолошки часопис*, 1, 9–10.
- Оташевић 2020:** Ђорђе Оташевић, Творба деантропонимних политичких неологизама (од презимена *Вучић* и *Ђилас*). *Новоречје : научно-популарни неолошки часопис*, 2, 9–36.
- Оташевић 2022а:** Ђорђе Оташевић, Оказионалне сливенице у савременој српској афористици : творбени аспект. *Новоречје : Неолошки часопис*, 6, 139–155.
- Попова 2017:** Любовь Александровна Попова, Ключевые слова современности: проблема термина, *Ученые записки Петрозаводского государственного университета*, № 5 (166), Петрозаводск, 93–97.
- Сдобнова 2017:** Ю. Н. Сдобнова, К вопросу семантико-стилистических и функциональных особенностей эпонимных неологизмов во французском политическом дискурсе на материале СМИ, у: *Романистика в эпоху полилингвизма*, Москва: Московский государственный лингвистический университет, 453–459.
- Трифонова 2013:** Ђорданка Трифонова (София), Депроприални апелативи неологизми в съвременния български и чешки език – теоретични и лексикографски проблеми, у: Диана Благоева, Сия Колковска, Михаела Лишкова (ред.), *Проблеми на неологията в славянските езици*, София: Българска академия на науките, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин”, 119–152.
- Шмелова 2009:** Т. В. Шмелева, Кризис как ключевое слово текущего момента. *Политическая лингвистика*, № 2 (28), Екатеринбург, 63–67. <http://politlinguist.ru/materials/pl/28.pdf> [датум приступа: 14. 2. 2020].

РЕЧНИЦИ

- Клајн 1992:** Иван Клајн, *Речник нових речи*, Нови Сад: Матица српска.
- Оташевић 2021а:** Ђорђе Оташевић, Речник деантропонимних неологизама (1), *Новоречје : Научно-популарни неолошки часопис*, 4, 113–121.
- Оташевић 2021б:** Ђорђе Оташевић, Речник деантропонимних неологизама (2), *Новоречје : Научно-популарни неолошки часопис*, 5, 148–157.
- Оташевић 2022б:** Ђорђе Оташевић, Речник деантропонимних неологизама (3), *Новоречје : Неолошки часопис*, 6, 183–187.

Джордже Оташевич

ДЕАНТРОПОНИМНЫЕ НЕОЛОГИЗМЫ В СОВРЕМЕННОМ
СЕРБСКОМ ЯЗЫКЕ

Резюме

В статье дается общий обзор деантропонимических неологизмов в современном сербском языке. Наиболее часто встречаются фамилии политиков, реже их имена, ласкательно-уменьшительные имена или прозвища. Нередки и имена спортсменов, музыкантов и актеров.

Узуальные неологизмы чаще всего образуются суффиксальным и префиксально-суффиксальным способом. Словосложение является чаще у окказиональных неологизмов. Все перечисленные здесь телескопные слова – окказионализмы. Большинство из этих неологизмов имеют сильно поляризованные коннотации и аксиологические компоненты – либо крайне негативные, либо крайне позитивные.

Ключевые слова: сербский язык, лексика, неологизмы, антропонимы.